

Kvalitetsgranskning av förskolornas arbete med flerspråkiga barns språkutveckling genomförd under hösten 2016

Agneta Kenneberg och Ulrika Sutorius

Bakgrund och syfte med kvalitetsgranskningen

- Vart femte barn i förskolan talar mer än ett språk.
- Språket har en central betydelse för det fortsatta lärandet.
- Enligt skollagen ska förskolan medverka till att barn med andra modersmål än svenska får utveckla det svenska språket och sitt modersmål.
- Tidigare granskning visar att personalen upplever svårigheter att utföra uppdraget.

Arbetar förskolorna för att stödja flerspråkiga barns språkutveckling?

- 34 verksamheter
- insamling av dokument
- självskattning
- intervjuer
- observationer

Finns strategier och förutsättningar på förskolan för att arbeta med flerspråkiga barns språkutveckling?

- Förutsättningar
- Visioner och mål
- Förhållningssätt
- Kartläggningar av barnens tidigare erfarenheter, intressen, behov och språkliga förmågor.

Uppmuntras och skapas möjlighet för flerspråkiga barn att använda svenska och sitt/sina modersmål i förskolans dagliga verksamhet?

- Bedrivs ett medvetet språkarbete?
- Tas de vardagliga aktiviteterna tillvara?
- Hur arbetar man med miljö och material?

Resultat

- 25 av 34 förskolor uppmuntrar och stimulerar användningen av det svenska språket.
- 11 av 34 förskolor uppmuntrar och skapar möjligheter för barnen att använda andra modersmål än svenska.

Skolinspektionens viktigaste iakttagelser

- Granskningens resultat gällande förskolornas arbete med flerspråkiga barns språkutveckling i svenska visar att:
 - Personalen stöttar barnens ordförråd, talspråk och kommunikation.
 - Personalen utgår från barnens intressen och inflytande.
 - Personalen tar tillvara på mötet med barnen.

-
- Granskningens resultat gällande förskolornas arbete med stimulera och ge barnen möjlighet att utveckla sina andra modersmål än svenska visar att:
 - Uppdraget har inte förankrats och strategier saknas.
 - Den pedagogiska personalens kunskap och kompetens behöver förstärkas.
 - Ett mer medvetet språkutvecklande arbetssätt behöver utvecklas.
 - Stödfunktioner används i låg utsträckning för att stödja de flerspråkiga barnen.
 - Samverkan med föräldrar är en framgångsfaktor.

För att höja kvaliteten i förskolans arbete med flerspråkiga barns språkutveckling visar granskningen att:

- Förskolechefen behöver säkerställa att uppdraget är tydliggjort och förankrat i verksamheten.
- Förskolechefen behöver se till att personalen har kompetens och ges kompetensutveckling.
- Förskolechefen behöver se till att personalen har tid och former för planering samt informations- och erfarenhetsutbyte.
- Förskolorna behöver i högre grad skapa meningsfulla sammanhang för lärande genom att utgå från barnens intressen och kunskaper.
- Förskolorna behöver ha återkommande språksamtal med föräldrarna.

Några exempel från våra besök

- visar nyfikenhet och intresse för barnens olika språk
- tar reda på enklare fraser
- arbetar med appar på olika språk
- läsa saga på barnets modersmål, med hjälp av föräldrar, annan personal eller med It-teknik
- uppmuntrar barnen att använda sina modersmål i kommunikation med andra barn, flerspråkig personal eller föräldrar